

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2 Facultatea	Istorie și Filosofie
1.3 Departamentul	Istorie Modernă, Arhivistică și Etnologie
1.4 Domeniul de studii	Studii Culturale
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Etnologie/ Licențiat în studii culturale

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	HLR5404 Timp, calendar ☐ i sărbătoare						
2.2 Titularul activităților de curs	Conf. dr. Ariadna-Eleonora Sava						
2.3 Titularul activităților de seminar	-						
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	4	2.6. Tipul de evaluare	C	2.7 Regimul disciplinei	DC

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	-
3.4 Total ore din planul de învățământ	100	Din care: 3.5 curs	100	3.6 seminar/laborator	-
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe; materiale video ☐ i fotografii etnografice					40
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					30
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					10
Tutoriat					10
Examinări					8
Alte activități:					2
3.7 Total ore studiu individual	100				
3.8 Total ore pe semestru	100				
3.9 Numărul de credite	4				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	• Nu
4.2 de competențe	• Nu

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	• Sală de curs.
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	• -

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> - Descrierea mecanismelor gândirii folclorice în relație cu percepția timpului, concepția tradițională asupra calendarului și a formelor de sărbătorească specifice culturilor țărănești. - Aplicarea conceptelor etnologice și a metodelor antropologiei culturale în investigarea dinamică și interrelaționarea fenomenelor culturale: religiozitate populară, calendare empirice, ocupații tradiționale românești, temporalitate și meteorologie țărănească. - Cercetarea sărbătorilor calendaristice din cultura folclorică românească și elaborarea unor analize din perspectivă etnologică asupra sărbătorilor investigate.
Competențe transversale	- Utilizarea componentelor domeniului studii culturale / etnologie în concordanță cu etica profesională.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • Însușirea unor cunoștințe de etnologie aplicată, în relație cu coordonate importante ale gândirii folclorice: timpul, calendarul ocupațional tradițional, sacral și sărbătorească.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • aplicarea cunoștințelor de etnologie într-un domeniu particular, acela al obiceiurilor și ritologiei calendaristice românești • o situație adecvată a cercetărilor despre riturile calendaristice românești în contextul istoriei științelor etnologice • însușirea și nuanțarea unor cunoștințe specifice despre perceperea și organizarea timpului în cultura folclorică românească • însușirea și exersarea unui limbaj etnologic corect • cultivarea diferenței de opinii și a civilizației dialogului.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Organizarea activității semestriale. Prezentarea tematicii, a bibliografiei, a cerințelor și a modalității de evaluare.	Prelegerea interactivă.	
2. Definirea conceptelor operaționale: <i>timp, calendar, sărbătoare, datină, obicei</i> , din perspectivă etnologică. Tipuri de calendare. Descriere, cronologie, interpretare. Reforma calendarului. Implicații în cultura țărănească.	Prelegerea interactivă; brainstormingul; întrebarea euristică; analiza de text etnologic.	
3. Zilele săptămânii în imaginarul folcloric românesc. Ritmurile timpului hebdomadăr în	Prelegerea interactivă; analiza	

cultura țărănească.	de text.	
4. Clasificarea obiceiurilor folclorice: obiceiuri calendaristice, obiceiuri ale vieții familiale, obiceiuri legate de ocupații tradiționale.	Prelegerea interactivă; analiza de text.	
5. Ciclul festiv de iarnă. I. Crăciunul în cultura folclorică românească. Timpul sărbătorii. Pregătirea sărbătorii. Colindatul de ceată bărbătească (confrerii carpatice de tineret). Funcțiile agrare și sociale ale colindatului.	Prelegerea interactivă; brainstormingul; analiza de text, analiza de material foto, video, audio.	
6. Ciclul festiv de iarnă. II. Semnificația simbolică a celor 12 zile festive. Rituri divinatorii, propitiatorii și apotropaice. Alimentele rituale. Sorcova. Plugușorul.	Prelegerea interactivă; brainstormingul; Analiza de text, analiza de material foto, video.	
7. Ciclul festiv de primăvară. I. Zilele Babelor. Mărșășorul – semnificații în diacronie. Moșii. Pornirea plugurilor. Anul nou agrar.	Prelegerea interactivă; analiza de text.	
8. Ciclul festiv de primăvară. II. Figura mitologică a Sântoaderului – lecturi și mentalități. Manifestări carnavalice.	Prelegerea interactivă; analiza de material foto, video.	
9. Sărbătorile ciclului pascal. Timpul pascal. Valoarea de omen a Paștelor. Alimente rituale.	Prelegerea interactivă; analiza de material foto, analiza de text.	
10. Anul nou textil. Figura mitologică a Joimărișei în imaginarul folcloric românesc. Texte și contexte.	Prelegerea interactivă; analiza de text etnologic.	
11. Sângiorzul. Structură și semnificații. Anul nou pastoral. Ritualul Sângiorzului sau al Bloajei/ Blojului în Transilvania.	Prelegerea interactivă; analiza de text, analiza de material foto, video.	
12. Calendarul sărbătorilor estivale: Sânzienele, Rusaliile. Rituri și semnificații. Alimente rituale.	Prelegerea interactivă; analiza de text, analiza de material foto, video.	
13. Calendarul festiv autumnal. Sâmedru. Ziua morșilor. Sânadrei. Sânicoadă. Credințe și obiceiuri – analiză diacronică.	Prelegerea interactivă; analiza de text.	
14. Concluzii. Sistematizarea cunoștințelor. Pregătirea examenului.	Expunerea, dialogul.	

Bibliografie

- Bernea, Ernest, *Spașiu, timp și cauzalitate la poporul român*, București, Ed. Humanitas, 2005
- Bonnet, Jocelyne, Fournier, Laurent Sébastien (coord.), *Fêtes et rites agraires en Europe. Métamorphoses*, Collection Ethnologie de l'Europe, Paris, L'Harmattan, 2004
- Bot, Nicolae, *Studii de etnologie*, Cluj, Casa Cărții de Știință, 2008
- Caraman, Petru, *Colindatul la români, slavi și la alte popoare*, București, Minerva, 1983
- Cepraga, Dan Octavian, *Graiurile Domnului. Colinda creștină tradițională*, Cluj-Napoca, Clusium, 1995
- Gherman, Traian, *Sângiorzul sau Bloaja – un obicei agrar la românii din Transilvania*, în „Anuarul de Folclor”, nr.V-VII, pe anii 1984-1986, Cluj-Napoca, 1987

10.6 Standard minim de performanță

- Lectura principalelor texte de specialitate discutate la curs
- Capacitatea de a opera cu concepte specifice etnologiei
- Capacitatea de a analiza științific ritualurile calendaristice, în contextul cultural al performării lor
- Capacitatea de a produce un text scris, conform standardelor științifice, în domeniul etnologiei aplicate.